Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Felix Olaizola Alkorta

Zestoa, Gipuzkoa
(1928-2011)

Aurkibidea

Biografia

Aizarnazabalgo Ibarrene baserrian jaio zen 1928ko otsailaren 2an. Aita Aiako Urdaneta auzokoa zuen; eta ama, Aizarnazabalgo Ibarrenekoa. 6 senide ziren. Eskolan Aizarnazabalen ibili zen 9 urtera arte eta geroago etxeko beharretan aritzea tokatu zitzaion, anaiak soldadu joan baitzitzaizkion. Umetatik hasita, "Xakabi" soinu-jotzailearekin ibili zen soinu txikia ikasten, baita erromeriatan jardun ere; gerora soinu handiarekin hasi zen. Soldadutzatik libratzeagatik, Iraetako harrobian ibili zen lanean; baina, hala eta guztiz ere, Burgosen eta Donostian egin behar izan zuen. Emaztea Iraetakoa zuen eta bertan jarri ziren bizitzen.

Zintak

ZES-037

- **Proiektua**: Zestoako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Otegi, Aitziber
- **Data**: 2009-02-24
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Eider
- **Transkribatzailea(k)**: Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Aizarnazabalgo Ibarrenen jaioa 1928an

- **Erref**: ZES-037/001
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
1928an jaio zen Aizarnazabalgo Ibarrene baserrian; aita Aiako Urdanetakoa eta ama Ibarrenekoa zituen. 6 anai-arreba ziren eta baserritik bizi ziren. Soroa landu eta ganadua zaintzen zuten.

2. Anaiak gerrara joan arte Aizarnazabalen eskolan

- **Erref**: ZES-037/002
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:02:16. **Bukatu**: 00:04:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:
9 urtera arte Aizarnazabalgo eskolan ibili zen eta anaiek gerrara joan beharra izan zutenean etxera bueltatu behar izan zen. Iraetako maistra izan zuen Aizarnazabalen eta euskaraz ikasten zuten. Dotrina eta matematikak ikasten zituzten nagusiki. Eskolan ikasitako buruketa bat azaltzen du.

3. Eskolatik piper egiteagatik...

- **Erref**: ZES-037/003
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:04:25. **Bukatu**: 00:05:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Eskolara Ibainarrietatik eta inguruko herrietatik joaten zen jendea. Piper egiteagatik ze gaiztakeria egiten zituen azaltzen du.

4. 'Sakabi'rengana soinua ikastera

- **Erref**: ZES-037/004
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:05:52. **Bukatu**: 00:08:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Soinua erosi eta Azpeitira joaten zen Sakabi soinujolearengana ikastera. Bidean ikasitako pieza ahazten bazitzaion etxera joandakoan sorotik ihes egin eta pieza ateratzen aritzen zen. Sakabiren aipamena egiten du eta ezkontza baten jo zuenekoa kontatzen du.

5. Soinua jotzera bizikletaz

- **Erref**: ZES-037/005
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:08:08. **Bukatu**: 00:09:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Bazkoetan eta ezkontzetan bi egunerako joaten zen soinua jotzera. Gidatzeko baimenik ez zuen eta bizikletan joaten zen soinua bizkarrean hartuta. Soinu txikiarekin hasi eta gero handia erosi zuen. Irakasle zein izan zuen aipatzen du.

6. Soinu txikia: "Infernuko hauspoa"

- **Erref**: ZES-037/006
- **Iraupena**: 0:02:17. **Hasi**: 00:09:25. **Bukatu**: 00:11:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Aizarnazabalgo taberna batean soinua jotzen ibili eta gero konfesatzera joandakoan apaizaren haserrea eta esan zizkionak aipatzen ditu. Soinua "Infernuko hauspoa" zen garai hartan. Lotuan dantza egitea debekatua zegoen. Erromerietan dantzariei dantza egiteagatik kobratu ohi zien arduradun batek.

7. Zestoa eta inguruko soinujoleak

- **Erref**: ZES-037/007
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:11:42. **Bukatu**: 00:12:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeriak arratsaldean izaten ziren eta angelusarekin batera amaitzen ziren. Zestoa eta inguruko soinujole lagunak izendatzen ditu.

8. 'Gelatxo' soinu-jotzailearekin izandako pasadizoa

- **Erref**: ZES-037/008
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:12:34. **Bukatu**: 00:14:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Gelatxo soinu-jotzailea lagun handia zuen, eta Iraetako Santa Ines jaietan berarekin gertatutako anekdota aipatzen du.

9. Aste Santuan bekatu zen soinua jotzea

- **Erref**: ZES-037/009
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:14:30. **Bukatu**: 00:16:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua

Laburpena:
Sakabi aurrean jarri eta aurrez aurre ikasi zuen soinua jotzen. Goizaldera pieza bururatuz gero, jaiki eta soinua jotzen aritzen zen. Erromeriak egiten zituen inguruko auzoak aipatzen ditu. Aste Santuan bekatu izaten zen soinua jotzea eta ez zen erromeriarik izaten, Donostiako Hirubiden soilik.

10. 800 pezeta ordaindutako soinua

- **Erref**: ZES-037/010
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:16:17. **Bukatu**: 00:18:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Sakabirengana (Azpeitira) soinua ikastera bizikletaz joaten zen. 800 pezeta inguru ordaindu zion aitak soinua eta, soinu handia erosi zuenean, zozketatu egin zuen; diru dezente atera zuen. Orduko pasadizoa kontatzen du.

11. Santa Ageda eskea eta oilasko biltzea

- **Erref**: ZES-037/011
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:18:12. **Bukatu**: 00:21:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:
Santa Ageda eskean eta oilasko biltzen atera ohi zen; azken hori San Migel jaietan egiten zuten. Etxez etxe joaten ziren Ibainarrieta alderaino. Bildutako oilaskoekin bazkaria prestatzen zuten.

12. Soinua lagun bati eman eta...

- **Erref**: ZES-037/013

- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:21:23. **Bukatu**: 00:22:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Lagun bati soinua eman zionean pasatako anekdota bat aipatzen du.

13. Zestoa eta Akua inguruan soldaduak

- **Erref**: ZES-037/014
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:22:36. **Bukatu**: 00:23:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
8 urte zituen gerra hasi zenean. Soldaduak Zestoan eta Akuan pasa ziren, eta etxe barrura sartuta ibiltzen ziren. Felixen etxean zarauztar batzuk egon ziren etxetik ihes eginda.

14. Gerra garaian, "katiluko ogia"

- **Erref**: ZES-037/016
- **Iraupena**: 0:02:47. **Hasi**: 00:24:18. **Bukatu**: 00:27:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerra garaian errazionamenduan izaten zen jana eta txartel batekin joan behar izaten zuten janari bila. "Katiluko ogia" ezagutu zuen, etxean ere egiten zuten. Estatuak gariaren hainbesteko bat kentzen zien. Errotan ezkutuan aritzen ziren.

15. Estraperloko gasolina eta olioa, zuhatzetan gordeta

- **Erref**: ZES-037/017
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:27:05. **Bukatu**: 00:29:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:
<p>Baserritik bizi ziren eta garia eta sagardoa egiten zituzten, besteak beste. Dolarea bazuten etxean eta sagardoa nola egiten zuten azaltzen du. Gasolina eta olioa estraperloan izaten ziren eta kamioietan herrira ekarri eta

zuhaitzetan ezkutatzen zituzten; gauez izaten zen estraperloa, ezkutukoa. Etxeko jakiak herriko agintariek agindutako tokira eraman behar izaten zituzten eta ordainetan diru apur bat ematen zieten.

16. Txahala ukuiluan hil eta Guardia Zibila etxera

- **Erref**: ZES-037/018
- **Iraupena**: 0:02:14. **Hasi**: 00:29:56. **Bukatu**: 00:32:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Eguneroko otorduetan, babak eta lekak jaten zituzten. Aizarnazabalen Guardia zibilek baba konfiskatu zutenekoa kontatzen du. Festetarako, ukuiluan txahala hil, eta guardia zibilak etxera joanda pasatako estutasuna kontatzen du.

17. Txerri-hiltzearen inguruko kontuak

- **Erref**: ZES-037/020
- **Iraupena**: 0:04:09. **Hasi**: 00:32:19. **Bukatu**: 00:36:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Txerria hildakoan, soldadu zeuden anaiei bidaltzen zieten zati bat. Txerri-odolkiak auzora banatzeko ohitura zegoen. Txerrikia gazi-kutxa edo goitegian (freskeran) gordetzen zuten. Urtean txerri bakarra hil zitekeen. Txerria hildako batean pasatako pasadizoa kontatzen du.

18. Soldadutzan Burgosen eta Donostian

- **Erref**: ZES-037/021
- **Iraupena**: 0:04:39. **Hasi**: 00:36:28. **Bukatu**: 00:41:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:
Soldadutzatik libratzeagatik meatzean aritu zen lanean eta ondoren Iraetako lantegi batean, baina azkenean Burgosera eta Donostiara joan beharra suertatu zitzaion. Instrukzioak egin eta alpapa ebakitzen aritzen zen Burgosen; Donostian, berriz, arropen kargua izan zuen. Bizikletaz joaten zen Donostiara. Etxekoekin kartaz jartzen zen harremanetan. Soldadutzako lagun

batzuk izendatzen ditu. Burgosen zegoela bi erreal irabazten zituen egunean eta irabazitakoa ogitartekotan joaten zitzaion.

19. Lagun kuadrillarekin igandeetan

- **Erref**: ZES-037/022
- **Iraupena**: 0:01:40. **Hasi**: 00:41:07. **Bukatu**: 00:42:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Lagun kuadrilla Aizarnazabalgoa zuen. Igandeetan mezetara joan eta handik ateratakoan pattarra edaten zuten. Arratsaldeetan boletan jokatzera joaten ziren eta pilotan ere egin ohi zuten. Umetako jolasak aipatzen ditu.

20. Idi-proba apustuak

- **Erref**: ZES-037/024
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:43:00. **Bukatu**: 00:45:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:
Lagunartean elkartu eta solasean aritzen ziren; tabernan kartetan aritzeko ohitura ere bazuten. Idi-probak gustuko ditu. Etxean bazuten idi parea eta anaiak bere lagunekin jokatu zuen apustu bateko kontuak kontatzen ditu. Urtainen aipamena.

21. Uholdeak Zestoan

- **Erref**: ZES-037/026
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:46:20. **Bukatu**: 00:47:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:
Zestoan uholdeak izan zirenean gertatutako istripu baten berri ematen du.

22. Zestoa, 'Madril Txik' ezizenez ezaguna

- **Erref**: ZES-037/028
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:48:10. **Bukatu**: 00:49:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:
Zestoari Madril Txiki deitzen zioten. Udaran kanpotar ugari herriratzen zen eta hotel bakoitzak bere txoferrak izaten zituen. Bainuetxeko ura gibela sendatzeko izaten zen ona eta botiletan sartu eta kanpora saltzen zuten. Herriko emakume askok lan egiten zuen bainuetxean.

23. Udan kalean orkestrak

- **Erref**: ZES-037/030
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:49:36. **Bukatu**: 00:50:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Oporrak

Laburpena:
Kafetegi asko zegoen Zestoan eta udan orkestra jartzen zuten atarian. Iraetan taberna zegoen eta txokolatea txurroekin jatera oinez joaten zen.

24. Iraetako tabernako alabarekin ezkondu zenekoa

- **Erref**: ZES-037/031
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:50:35. **Bukatu**: 00:52:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Emaztea Iraetako tabernakoa zuen. Anai-arrebak anai-arrebekin ezkondu ziren. Iraetan ezkondu eta 4 seme-alaba izan zituzten. Orduko ezkontzak sendikoen artean egiten ziren. Elurra egin zuenez, ezkonbidaiara joan gabe geratu behar izan zuten. Emaztearen jaiotetxean, Iraetako tabernan, jarri ziren bizitzen.

25. Soinu giroan etxean pasatutakoa

- **Erref**: ZES-037/032
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:52:20. **Bukatu**: 00:53:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Etxean betidanik izan dira soinu zaleak. Honen inguruko anekdota bat kontatzen du.

26. 'Uztapide', 'Basarri' eta 'Angiozarko itsua'

- **Erref**: ZES-037/034
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:53:19. **Bukatu**: 00:54:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:
Uztapide eta Basarri bertsolarien aipamena. Felix Aranzabal Angiozarko Itsuarekin batera ibili izan zen soinua jotzen.

27. Soroan patata ateratzen ari zirenekoa

- **Erref**: ZES-037/038
- **Iraupena**: 0:03:33. **Hasi**: 00:57:03. **Bukatu**: 01:00:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Patata ateratzera sorora joan, eta orduan gertatutako pasadizoa. Aitona eta anaiekin gertatutako anekdotak kontatzen ditu.

28. Apaiz bati gertatutako anekdota

- **Erref**: ZES-037/039
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 01:00:36. **Bukatu**: 01:01:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:
Etxean gurasoei berorika hitz egiten zieten, baita mediku eta apaizei ere. Apaiz bati gertatutako anekdota bat kontatzen du.

Transkripzioa
- Zuek etxen ze itten zenduen, hika ala zuka?
- Zu.
- Zu?
- (Alaba) Anayen artian ere bai?
- Ez, anayen artian ez. Hayei ta beorri.
- Meikuei ta apaizai ta berori.
- Bai, beori. Ez al dakizu? Mutiko zar batek meikuai, oo, apaizai beti, “hi ta to, hi, ta hau ze in ber dek, ta hi…” ta apaiza hasarratu ta itten, ta esan diyo aittei apaizak: “aizu, aizu, zuen mutill horrei beti hik ta tok horrekin

tratatzen nau. Ta hoi ez da edukaziyua apaiz batei esateko”, ta “Arrazoia dauka. Arrazoia dauka. Nik esango diyot”... “Ze esaten diyok apaizai, hik eta zeatik” eta “ba hoixe okurritzen zat eta”. ”Apaizai bai jauna, ta beorri, ta hola esan ber zayok apaizai. Bai jauna, ta beorri, ta hola”. “Ta, ba esango diyot ba”. Hurrengo hurreau zayo apaiza bati ta “bai jauna ta beorri, bai jauna ta beorri” apaizai. “Ta bai jauna ta beorri” ta “O! Zeiñek esan dizu hola esateko?”, “Aittak eta amak esan ziek hiri esateko”.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-15

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com